

Główne założenia ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy

Powiatowy Urząd Pracy w Elku Data publikacji: 16.03.2022

Główne założenia ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa w zakresie dotyczącym rynku pracy, prowadzenia działalności gospodarczej oraz ubezpieczenia zdrowotnego

Pobyt:

- Pobyt obywatela Ukrainy, który wjeżdża od 24 lutego br. do Polski uznaje się za legalny przez 18 miesięcy (nie dotyczy to tych obywateli Ukrainy, którzy już mają w Polsce prawo do legalnego pobytu).
- Obywatela Ukrainy, który wjeżdża od 24 lutego br. do Polski uznaje się za osobę korzystającą w Rzeczypospolitej Polskiej z ochrony czasowej.
- Wjazd obywatela Ukrainy do Polski może zostać zarejestrowany przez komendanta placówki Straży Granicznej podczas kontroli granicznej. W innym przypadku Komendant Główny Straży Granicznej rejestruje pobyt obywatela Ukrainy na jego wniosek złożony nie później niż 60 dni od dnia wjazdu na terytorium RP.
- Komendant Główny Straży Granicznej będzie prowadził w systemie teleinformatycznym Straży Granicznej rejestr obywateli Ukrainy, którzy wjechali na terytorium RP bezpośrednio z terytorium Ukrainy oraz którzy złożyli wniosek o zarejestrowanie pobytu na terytorium RP. Dostęp do tego rejestru ma m.in. minister właściwy do spraw pracy.
- Obywatelowi Ukrainy, którego pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej uznaje się za legalny na podstawie wniosku złożonego w dowolnym organie gminy nadawany będzie numer PESEL. Wniosek jest składany osobiście w siedzibie organu gminy. W imieniu osoby nieposiadającej zdolności do czynności prawnych lub posiadającej ograniczoną zdolność do czynności prawnych wniosek składa jedno z rodziców, opiekun, kurator, opiekun tymczasowy lub osoba sprawująca faktyczną pieczę nad dzieckiem.
- Rejestr obywateli Ukrainy, którym nadano numer PESEL prowadzi w systemie teleinformatycznym minister właściwy do spraw informatyzacji.
- Wyjazd obywatela Ukrainy z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na okres powyżej 1 miesiąca pozbawia go legalnego pobytu ustanowionego tą ustawą.

Praca:

- **Obywatel Ukrainy, który korzysta ze specjalnych uprawnień od 24 lutego br. oraz każdy obywatel Ukrainy, który aktualnie przebywa legalnie** w Polsce może podjąć legalnie pracę u każdego pracodawcy w Polsce bez żadnych dodatkowych formalności.
- **Pracodawca ma obowiązek**, zgłosić fakt podjęcia pracy przez każdego obywatela Ukrainy do powiatowego urzędu pracy poprzez system elektroniczny **praca.gov.pl w ciągu 14 dni od podjęcia pracy**.
- Obywatel Ukrainy, który wcześniej legalnie pracował (np. zezwolenie, oświadczenia) w Polsce nie musi robić nic by dalej móc legalnie pracować u tego pracodawcy. Jeśli chce zmienić pracodawcę nie potrzebuje do tego żadnego zezwolenia. Wystarczy zgłoszenie opisane powyżej.
- Obywatel Ukrainy, który korzysta ze specjalnych uprawnień od 24 lutego br. oraz każdy obywatel Ukrainy, który aktualnie przebywa legalnie w Polsce **może zarejestrować się w urzędzie pracy jako bezrobotny lub poszukujący pracy**

- Rejestracja obywateli Ukrainy odbywać się będzie w oparciu o *ustawę z dnia 24 lutego 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa* oraz rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 14 kwietnia 2020 r. w sprawie rejestracji bezrobotnych i poszukujących pracy, które będzie stosowane odpowiednio.
- Zgodnie z 8 ust. 5 ww. rozporządzenia w szczególnie uzasadnionych przypadkach starosta, mając na uwadze obiektywne okoliczności lub przeszkody uniemożliwiające przedłożenie kompletu dokumentów oraz przekazanie wymaganych danych, może wyrazić zgodę na rejestrację jako bezrobotnego albo poszukującego pracy osoby nieposiadającej kompletu dokumentów lub która nie przekazała wymaganych danych. **Zatem bez żadnych przeszkód powiatowe urzędy pracy będą mogły rejestrować obywateli ukraińskich nie posiadających kompletu dokumentów jako osoby bezrobotne lub poszukujące pracy.** Osoby te jednak muszą wylegitymować się i potwierdzić swoją tożsamość.
- Jako osoby bezrobotne będą mogły rejestrować się kobiety powyższej 60. roku życia i mężczyźni powyżej 65. roku życia.
- Otwarcie rynku pracy dla obywateli Ukrainy umożliwia szerokiej grupie osób podjęcie zatrudnienia, również za pośrednictwem urzędów pracy. Dlatego osoby zgłaszające się do rejestracji jako bezrobotne nie muszą potwierdzać posiadania własności rolnej w Ukrainie. Urząd pracy nie powinien wymagać potwierdzania tego typu informacji i traktować jej jako negatywną przesłankę przy rejestracji.
- W systemie teleinformatycznym pojawi się w odrębnej zakładce przetłumaczone zgłoszenia rejestracyjne, które zawierać będzie tylko niezbędne informacje, konieczne do dokonania rejestracji obywatela Ukrainy i wprowadzenia go na rynek pracy. Uproszczona rejestracja będzie możliwa tylko dla obywateli Ukrainy ubiegających się o status osoby bezrobotnej bez prawa do zasiłku oraz poszukującego pracy.
- Obywatele Ukrainy ubiegający się o zasiłek dla bezrobotnych będą podlegali rejestracji na dotychczasowych zasadach.
- Obywatele Ukrainy będą mogli korzystać z usług rynku pracy tak jak Polacy, w szczególności będą mogli korzystać z pośrednictwa pracy, poradnictwa zawodowego oraz szkoleń. Ustawa umożliwia obywatelom Ukrainy swobodny dostęp do instrumentów rynku pracy, aktywnych form pomocy oraz skierowanie do zatrudnienia za pośrednictwem urzędów pracy.
- Prowadzone są prace, których efektem będzie wprowadzenie automatycznych mechanizmów tłumaczenia zawartości Centralnej Bazy Ofert Pracy (w przypadku braku przetłumaczenia oferty pracy na język ukraiński w systemie Syriusz). Niemniej jednak zachęcamy do pytania pracodawców zgłaszających oferty pracy, czy są zainteresowani zatrudnianiem obywateli Ukrainy i w przypadku pozytywnej odpowiedzi - do tłumaczenia takich ofert na język ukraiński w systemie Syriusz (pojedynczo lub grupowo korzystając z takiej funkcjonalności w systemie).

Prowadzenie działalności gospodarczej :

Obywatel Ukrainy, który przebywa legalnie w Polsce na podstawie ustawy z dnia 12 marca o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa lub ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach może podejmować i wykonywać działalność gospodarczą na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na takich samych zasadach jak obywatele Polscy. Jedynym warunkiem prowadzenia działalności gospodarczej jest uzyskanie numeru PESEL.

Obywatele Ukrainy mogą na takich samych zasadach jak obywatele Polski korzystać z możliwości ubiegania się środki na podjęcie działalności gospodarczej zgodnie z przepisami ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

Ubezpieczenie zdrowotne:

Każdy obywatel Ukrainy, który znalazł się w Polsce od 24 lutego ma zagwarantowany dostęp do publicznego systemu ochrony zdrowia, na tych samych zasadach co obywatele Polscy. Oznacza to, że bez przeszkód za darmo może korzystać z podstawowej opieki zdrowotnej, ambulatoryjnej opieki specjalistycznej, wszelkich zlecanych badań diagnostycznych oraz leczenia szpitalnego.

Narodowy Fundusz Zdrowia zapłaci za każde świadczenie medyczne dla obywatela Ukrainy w publicznej służbie zdrowia. Finansowanie tych świadczeń jest zagwarantowane z budżetu państwa. Nie umniejsza tym samym puli wpływu ze składki zdrowotnej.

Podmioty medyczne nie muszą zawierać z Narodowym Funduszem Zdrowia żadnych aneksów do umów, żeby mieć gwarancję zwrotu środków.

Obywatel Ukrainy, który będzie zarejestrowany jako osoba bezrobotna podlegać będzie zgłoszeniu do ubezpieczenia zdrowotnego na zasadach dotychczasowych. Składka na ubezpieczenie zdrowotne zostanie za bezrobotnego wtedy odprowadzona z Funduszu Pracy.